

REEMBRES

Plecs d'història i cultura

A la coberta, reproducció de la caricatura d'Oriol Puig Almirall, signada pel conegut caricaturista vilanoví KBti. Original propietat d'Oriol Puig Vidal.

REEMBRES

Plecs d'història i cultura

Vilanova i la Geltrú

Número 12
Desembre 1996

EDITORIAL

En el número 3 de Reembres, corresponent a desembre de 1993, des de la secció *Endevini el personatge* es proposava descobrir la identitat d'un bon vilanoví d'aquest segle, un reconegut i molt representat autor de teatre, però també filòleg, poeta i, encara molt per descobrir, gran historiador del nostre carnaval. Es tractava, com molts endevinaren, d'Oriol Puig Almirall (1913-1977), l'autor, entre moltes altres obres impreses i representades, de "L'argenter de Girona", estrenada precisament al Teatre Bosc de Vilanova i la Geltrú el 15 de juny de 1954, de "El Cafè sense sucre" (Premi extraordinari de Teatre en els III Jocs Florals de Tiana (1960) o "La promesa del banquer" (Premi de teatre en els Jocs Florals «Du Genêt d'Or» (El Roselló, 1962).

De llavors ençà han transcorregut tres anys i Reembres ha arribat al número 12, al seu quart any d'existència. Dotze números, si bé són pocs, són molts pels quatre editors fundadors i únics lliurants de recursos d'aquesta publicació gratuïta, i per ser molts s'ha volgut celebrar la dotzena amb un número 12 molt especial, la publicació íntegra d'una obra de teatre inèdita d'Oriol Puig Almirall: "El bon xicot", guanyadora del Premi J. S. Pons, ofert pel Consell General, en els Jocs Florals del Roselló, celebrats a Perpinyà el 4 de juny de 1967.

No és, però, mèrit de Reembres la publicació d'aquesta obra. És per deferència de la família de l'autor, representada pel seu fill Oriol Puig Vidal, que aquest número 12 pot oferir quelcom tan especial

L'original de puny i lletra de l'autor, està escrita en una llibreta espiral ratllada mida quartilla. En el full que comença el primer acte consta la data 23-2-60, en què presumiblement Oriol Puig Almirall inicià el manuscrit i en la plana 64 després del "Fi de l'obra" escriu 11-4-60 dia que donà per enllestida l'obra, una comèdia en tres actes. Ha restat doncs, 36 anys inèdita.

Es d'esperar que l'any que anem a començar, amb motiu del vintè aniversari de la seva mort, algú es recordi d'aquest vilanoví exemplar i que per honorar merescudament la seva memòria s'impulsi la publicació de la seva gran obra "El Carnaval de Vilanova", extens mecanoscrit, que solament per les 2.249 notes documentals que l'avalen, serà l'obra màxima sobre la màxima festa vilanovina, acurat estudi que investigadors catalans i europeus reiteradament han demanat, i que, inexplicablement, es guarda, això sí, amorosament, en un calaix.

Els editors

Sumari

Pàg. 3 *El bon xicot*
Per **Oriol Puig Almirall**

Pàg. 34 *Índex acumulatiu d'autors i articles de Reembres,
1993-1996 (números 1 al 12)*

Reembres, núm. 12. Any 1996.

Edició i redacció: **Josep Ferrer Serra,**
M. Ll. Orriols Vidal,
Ferran Sanz Lou i
Xavier Sorní Esteva

Apartat de Correus 331
08800-Vilanova i la Geltrú

Dipòsit Legal: **B - 24.959-93**

ISSN: **1133-6412**

DRAMATIS PERSONÆ

(Per ordre d'aparició)

EL BON XICOT

Comèdia en tres actes,
el primer dividit en dos quadres

DRAMATIS PERSONÆ (Per ordre d'aparició)

Rita.

Tia, vídua, germana de Vidreres.

Natàlia, serventa de certa edat.

Agustí, metge cardiòleg.

Adela.

Jaume.

Vidreres.

1960.

ACTE PRIMER

Quadre primer

La sala d'estar, amb mobles adients i de gust, pròpia d'una família benestant. Porta al fons, amb cortinatge, que es suposarà mena al rebedor i dues laterals, la de la dreta que dona al despatx de VIDRERES i la de l'esquerra a les dependències interiors; totes practicables. Taula, telèfon, moble bar, etc.

Caldrà fixar-se bé en la situació escènica dels personatges i mobiliari al finalitzar aquest quadre per a l'inici de l'acte tercer. Dreta i esquerra, les de l'actor. Època actual.

RITA, endolada, aparentant uns 30 anys, i la TIA, amb toqueta.

- TIA Tanmateix estàs decidida a posar-te a treballar?
RITA És necessari, tia. Tinc dos fills, em caldrà educar-los i ja saps el car que resulten els estudis...
TIA Però aquí a casa no us té de mancar res. El meu germà...
RITA El papà ja comença a tenir anys i, per dissort, ja saps que no està en la bona posició d'abans. A més hi ha l'Adela i jo no puc minvar el que és seu.
TIA La teva germana ni ho pensarà mai, això. T'estima molt i no és gens interessada.
RITA És inútil, tia. Ella també està en una oficina i tinc l'obligació de fer el mateix, sobretot tenint els nens. Ja heu fet prou d'acollir-me novament.
TIA Això no ho diguis, Rita. Has tornat a casa.
RITA Sí, però quan ja m'havia emancipant i m'havia emportat la part que em pertocava.
TIA No en tens la culpa tu si el teu marit, que Déu l'hagi perdonat, t'ha arruïnat i t'ha fet tan desgraciada. Et mereixies millor sort; podies escollir un home com cal i no un poca-vergonya com era el Jaume.
RITA Em sap greu que diguis això, tia.

TIA Ja ho sé que encara l'abones i no vols veure tot el mal que t'ha fet a tu i fins a tots nosaltres.

RITA Ho veig com tu i tothom, però me l'estimava i... era el meu marit.

TIA Perquè t'ençegà i et privà d'escollir quan encara era temps entre ell i el metge. (RITA *fa acció de protestar.*) Ja ho sé que és inútil lamentar-lo ara, però en toques les conseqüències. Més d'una vegada he pensat que tot el que t'ha passat és com un càstig.

RITA (*plorant*) No em mereixo que em diguis això, tia. No podia fer altra cosa ¿Volies que em casés amb l'Agustí quan ja estimava al Jaume? Llavors sí que hauria comès un pecat.

TIA Bé l'estimaves, l'Agustí!... Passà que quan aparegué el Jaume, amb la seva desimboltura i la seva barra, t'enlluernà. Mira: jo t'estimo molt, però, si haguessis estat filla meva, t'hauria bufetejat. On s'ha vist plantar-lo d'aquella manera quan ja anàveu a casar-vos?

RITA Potser encara hauria estat més desgraciada.

TIA Més del que ho has esta ara, no és possible. Ja ho veus: als trenta anys ets vídua i pobra amb dos fills... Tens la vida desfeta quan estàs en l'edat en què una dona es por dir que comença a viure. En canvi...

RITA En canvi, què?

TIA Si t'haguessis casat amb l'Agustí, avui fores l'esposa d'un metge honorable, considerat i gaudint de la felicitat d'una llar com desitja tothom.

RITA Per què insisteixes? Ja no té remei. Si no hagués conegut en Jaume probablement aquesta fóra avui la meva situació i probablement també m'hi trobaria bé, però jo tenia confiança que canviaria i tot aniria bé. El desgraciat accident de cotxe ha estat la causa de què em vegi així. En Jaume...

TIA No ho creguis. El teu marit no hauria canviat perquè no podia canviar i aquestes criatures haurien estat més dissortades amb l'estigma d'un pare que no sabem com hauria acabat. (*Sona el timbre de la porta.*)

RITA Ets injusta, tia. En el fons era bo; ho sé i ningú com jo ho pot dir perquè mai l'havíeu volgut comprendre. Estic segura que amb el temps, aquest temperament lleuger i una mica eixelebrat, s'hauria transformat posant més seny.

TIA No puc comprendre aquesta fe que hi tenies. En Pere també s'hi engrescà i mira els disgustos que en rebé.

RITA El papà no s'ha volgut fer càrrec mai que alguns negocis, per circumstàncies involuntàries, puguin sortir malament. En Jaume m'estimava, tia, i això m'esperançava que tard o d'hora es centraria.
(*Pel fons apareix NATÀLIA tota excitada*)

NATÀLIA No sabeu qui ha? El senyoret Agustí!... He quedat més parada!...

RITA   *(sorpresa)* L'Agustí? Així ha tornat d'Alemanya?
TIA   Quina sorpresa! On és?
NATÀLIA   L'he fet entrar a la saleta.
TIA   No, dona; és com de casa. Fes-lo passar.
(Mutis de NATÀLIA)
RITA   ¿No t'ho vaig dir que m'escriví donant-me el condol?
TIA   Sí; però no em digueres que venia.
RITA   Si ni jo ho sabia.
TIA   M'agradarà tornar-lo a veure; és tan bon xicot!...
(Entra AGUSTÍ, amb abric, denotant certa emoció. Elles es posaran dempeus i NATÀLIA romandrà discretament a segon terme fins que s'indiqui.)
AGUSTÍ   *(després d'esguardar a RITA amb simpatia i tristesa alhora.)*
Rita! No saps com he sentit aquesta desgràcia!...
(Encaixen de mans emocionats.)
RITA   *(plorant.)* Ja ho veus Agustí... Primer la pobra mamà; després, i tu no ho deus saber, les coses ens han anat molt malament, i ara...
AGUSTÍ   Ho sé tot, Rita, i em faig càrrec del que per a tu representa aquest calvari... *(Reparant en la tia.)* Perdoni, senyora. Som està? *(Li dóna la mà. NATÀLIA s'eixuga una llàgrima dissimuladament.)*
TIA   No té importància, Agustí. Quants anys sense veure'l, malgrat de tant en tant sabíem noves de vostè.
AGUSTÍ   Aviat farà sis anys...
TIA   I la seva mare?
AGUSTÍ   Bé, per ara; gràcies. S'ha quedat a Frankfurt. Li costà una mica adaptar-se a la vida d'allí, però ara ja no enyora Barcelona.
TIA   Segui, segui. Vostè té molt bon aspecte.
(Mentre s'acomoden, s'apaguen els llums sobtadament.)

Fi del quadre primer.

Quadre segon

Quan instants després s'encenen els llums, caldrà haver canviat algunes cadires de lloc, flors, cendrers, etc. mantenint el mateix decorat. L'escena que s'inicia té lloc uns sis anys abans qual cosa caldrà tenir present en l'aspecte d'algun dels personatges. Per l'esquerra entra ADELA i es dirigeix al telèfon.

- ADELA *(després de marcar un número.)* El doctor Rovira?... De casa del senyor Vidreres... *(Se sent el timbre del cancell.)* Sí; és urgent, senyoreta... Gràcies... *(Entra NATÀLIA que acompanya a JAUME qui farà una inclinació de cap a ADELA . NATÀLIA el fa seure i surt pel fons.)* Agustí?... Sóc l'Adela... Sí; vine tot seguit. La mamà ha tingut un esvaïment... Sí; està amb ella i ja l'hi ha posat un injecció.. No triguís... Gràcies! *(Penja.)*
- JAUME *(aixecant-se.)* Bon dia, senyoreta.
- ADELA Bon dia. Segui, segui. *(Va endreçant la taula.)* Deu esperar el papà, veritat?
- JAUME Vostè és filla del senyor Vidreres?
- ADELA *(al veure el seu posat d'estranyat.)* Sí. El sorprèn?
- JAUME Sorprendre'm potser no, però no sabia que tingués cap filla. Pel que he sentit, la seva senyora no està gaire bé.
- ADELA Està molt delicada i fa una mica ens ha tingut un tropell.
- JAUME Ho sento, però aquest matí el senyor Vidreres m'ha citat aquí a la una i per poc que pugui el tinc de veure.
- ADELA Així no deurà trigar. Millor.
- JAUME Ho deia perquè si s'ha posat malalta la seva senyora potser no em podrà atendre i m'interessa molt.
- ADELA Si tan important és, no es preocupi. Altrament, per desgràcia, ha hi estem una mica acostumats a aquests desmais de la mamà.
- JAUME No es pot ésser vell per cap diner.
- ADELA *(molesta.)* La mamà no és pas vella, encara.
- JAUME Bé, vull dir tarat. *(Ella se'l mira amb enuig.)* No parlem de coses tristes i menys essent tots dos joves i plens de salut.
(Per l'esquerra entra la TIA i JAUME es posa dret.)
- TIA Segui, jove, segui.
- ADELA Espera el papà.
- JAUME El senyor Vidreres m'ha fet venir. Sóc Jaume Fluvià, contractista d'obres.
- TIA Doncs segui. *(Ho fa.)* Suposo que no trigarà. *(A ADELA.)* Què t'ha dit, l'Agustí?

ADELA Que ve tot seguit. Diu que hem fet bé de posar-li la injecció.
TIA Sort que la Rita ja té pràctica en donar-les.
ADELA Ha reaccionat?
TIA Sí; sembla que li passa. Quan l'he vista que es quedava tan blanca, m'he espantat de debò.
JAUME Però, està greu la senyora?
TIA No se sap mai. Fa un moment semblava que se'ns moria. Pateix del cor, sap?
JAUME És propi d'aquesta mena de malalts, però sovint viuen molts anys.
ADELA Això no evita que sempre ens té intranquils. Quan menys t'ho esperes, s'esdevé un atac i li costa molt de refer-se.
TIA És que tampoc es dóna ànim, la Tula. Té un caràcter dolent per aquesta classe de malaltia.
ADELA Si tu et trobessis com ella, potser també estaries desanimada. *(Se sent el timbre de la porta.)*
TIA És clar que porta molts anys així. Com avui, però, no l'havia vista mai.
(Pel fons entra NATÀLIA amb AGUSTÍ, sense abric i amb una petita cartera de metge.)
AGUSTÍ Déu vos guard!
TIA Si que ha vingut aviat!
AGUSTÍ L'Adela m'ha telefonat quan anava a sortir. Com segueix, donya Tula?
ADELA Sembla que està més reanimada.
AGUSTÍ És a la seva cambra?
TIA Sí. Anem. *(A JAUME.)* Perdoni un moment. No pot trigar gaire ja el meu germà.
JAUME No es preocupi. Ja m'esperaré.
(AGUSTÍ, ADELA i TIA fan mutis per l'esquerra. JAUME agafarà un periòdic i després es passeja, desimbolt, tafanejant l'estança i finalment consulta el rellotge. Llavors, pel fons, entra VIDRERES guardant-se les claus.)
VIDRERES Perdoni que l'hagi fet esperar. M'han entretingut al col·legi.
JAUME No val la pena.
VIDRERES Com és que ho hi ha ningú aquí? Passi al despatx. *(Indica la porta dreta.)*
JAUME Fa un moment estàvem aquí, però ha vingut el metge perquè es veu que la seva senyora...
VIDRERES *(parant-se.)* Altra vegada? Tinc la dona molt delicada. Així hi ha el metge? Oi que en perdonarà un moment? Segui; torno tot seguit.
JAUME *(una mica mosca.)* Faci, faci.
(JAUME seu i VIDRERES fa mutis per l'esquerra. Al cap de poc, entra RITA.)
RITA L'han deixat sol. És que tenim el metge...

JAUME (*esguardant-la interessat.*) Ja ho sé, senyoreta, que la senyora Vidreres ha tingut un tropell.

RITA Ah, ja ho sabia? El papà m'ha fet venir mentre torna de seguida.

JAUME Així vostè també és filla del senyor Vidreres?

RITA Sí; li estranya?

JAUME No, però no n'hi ha cap més?

RITA Només tinc una germana. Per què ho pregunta?

JAUME Perquè cada vegada n'apareix una de més bonica.

RITA Gràcies. (*Torbada davant la mirada insistent d'ell.*) Vol prendre alguna cosa?

JAUME Si m'ho prepara vostè, amb molt de gust. No sabria refusar-ho.

RITA (*mentre prepara un whisky.*) I si l'emmetzino?

JAUME En certa manera, ja quasi ho ha fet.

RITA Em sap greu que justament ara, a la mamà...

JAUME Però, si, pobre senyora, ha estat molt oportuna... Estic encantat de poder estar una estona amb vostè. Espero que ens veurem sovint.

RITA Vol dir que no corre massa vostè?

JAUME Al contrari; em sembla que he perdut molt de temps no havent-la coneguda abans.

RITA Encara no sap si sóc casada.

JAUME No ho crec.

RITA (*divertida.*) Per què?

JAUME No ho sé. Les casades tenen un aire especial que de lluny es coneix. (*Esguardant-la.*) Quan ens veurem?

RITA Probablement mai, senyor...

JAUME Fluvià, però digui'm Jaume, li ho prego. Per què no ens veurem?

RITA Festejo, senyor... Fluvià.

JAUME Reconec que això és més greu que si fos casada.

RITA Té un concepte tan mateix ben personal de la moral.

JAUME No; una casada no sol estar tan enamorada com la que festeja.

RITA Té massa món, vostè.

JAUME Potser experiència, senyoreta...

RITA Vidreres.

JAUME Això ja ho sabia, si és filla del senyor Vidreres. El nom, volia saber.

RITA No crec que li interessi, si festejo...

JAUME Precisament les coses difícils sempre m'han atret; em són un estímul. No m'ho vol dir?

RITA Com que no és cap secret, no tinc perquè amagar-li malgrat és molt lleig: Rita.

JAUME Veritablement, no m'agrada.

RITA (*una mica decepcionada.*) Ja li deia que no era bonic...

JAUME No m'entén. De bonic el nom en si ho és força, però...

RITA Però, què?

JAUME Que Santa Rita és advocada dels impossibles i no voldria que això fos un mal averany.

RITA Supersticions?

JAUME Doncs, sí, una mica. Rita? I el cas és que mai havia trobat aquest nom tan bonic.

RITA Supersticions i afalagador.

JAUME És inútil que pretengui fer-me la fitxa. Sóc molt irregular. (*Com per si mateix.*) És diu Rita i festeja... Dos handicaps... Sincerament envejo el seu xicot; per força deu ésser una mena de superhome.

RITA No; és senzillament un bon xicot.

JAUME M'agradaria poder-lo conèixer. Fora una oportunitat per a felicitar-lo.

RITA Doncs miri que no és gaire lluny d'aquí.
(*Per l'esquerra torna VIDRERES.*)

VIDRERES Em sap molt de greu haver-lo tingut de fer esperar, però...

JAUME Doncs a mi se m'ha fet curta aquesta estona. (*VIDRERES se'l mirarà sense comprendre'l.*)

RITA Què diu, l'Agustí?

VIDRERES El de sempre: que faci repòs absolut. (*A Jaume.*) Vol fer el favor de passar al despatx?
(*Mentre VIDRERES i JAUME fan mutis per la dreta, ADELA i AGUSTÍ entren per l'esquerra.*)

AGUSTÍ De moment ja hem superat la crisi.

RITA Sincerament, què et sembla, Agustí?

AGUSTÍ Es fa difícil fer pronòstics d'un malalt de cor... És probable que amb un tropell d'aquests un dia no li reaccioni. Pot viure anys, però més val que no us feu il·lusions. Ho sento per vosaltres.

ADELA Pobre mamà!...

AGUSTÍ Tampoc és per desesperar-se. Ja sabeu que fa anys que està així.

RITA Però cada vegada està més decaiguda... Hauries de dir-ho al papà.

AGUSTÍ Serà el mateix, Rita. No podeu fer-hi més del que ja feu. Sortosament no li manca res.

ADELA Queda't una mica. Ara està amb un contractista.

AGUSTÍ No em puc entretenir gaire; tinc de visitar un altre pacient. Ja el veuré al vespre.

ADELA (*a RITA.*) L'has vist aquest jove que està amb el papà?

RITA Sí; se les passa de llest, però en realitat no està malament.

ADELA M'ha donat la impressió que era un fresc.

RITA Però és simpàtic.

ADELA No m'agraden aquests tipus. Vaig a dir a la Natàlia que escalfi una mica de brou per a la mamà. (*A AGUSTÍ.*) N'hi puc donar, oi?

AGUSTÍ Sí; li farà bé.

ADELA Tot serà que se'l vulgui prendre. (*Fa mutis pel fons.*)

AGUSTÍ Ahir vaig parlar amb la mamà i el mes entrant començaren les obres del pis. Què hi dius?

RITA Vas molt de pressa...

AGUSTÍ (*sorprès.*) Però si fins ara tu insisties? No et vols casar per l'octubre?

RITA No ho sé; era un dir... (AGUSTÍ *intenta abraçar-la, però ella el defuig.*) Deixa'm! Si surt el papà i ens veu...

AGUSTÍ (*després d'observar-la.*) Et veig estranya, Rita. Què et passa?

RITA No res, home! Què vols que em passi?

AGUSTÍ No ho sé; per això t'ho pregunto.

RITA Fes-te càrrec que estant així la mamà no estic gaire d'humor.

AGUSTÍ (*pensatiu.*) La mamà, Rita, pràcticament està com sempre. No t'ha de venir de nou.

(*Per l'esquerra apareix la TIA.*)

TIA Per què no es queda a dinar, Agustí?

AGUSTÍ Gràcies, però...

TIA Tenim perdius; ahir les regalaren al meu germà. Què no l'hi has dit, Rita?

RITA Té d'anar a fer una visita...

AGUSTÍ És cert i ja no em puc entretenir.

TIA Bé; que hi vagi. Dinarem tard.

AGUSTÍ És molt amable, però em temo abusar...

TIA Estant com està la Tula, necessitem un metge a mà. A més, si no ens cobra les visites, almenys...

AGUSTÍ M'ho pagaran amb dinades. Doncs torno tot seguit. Fins ara. (*Pren l'estoig i fa mutis pel fons.*)

TIA Què no l'acompanyes?

RITA No cal, si torna de seguida... (*La TIA se la mira estranyada.*)

TIA La joventut d'avui no l'entenc. (*Canvi.*) Vaig a dir a la Natàlia que es queda a dinar.

(*Fa mutis pel fons i del despatx surten VIDRERES i JAUME*)

JAUME Què tal, reina?

RITA A totes les noies les tracta així?

JAUME Depèn, però vostè m'agrada. Té uns ulls molt interessants i encara més aquesta guspira estranya que li balla a les ninetes... Em penso que ens avindrem... El seu silenci és una aquiescència tàcita. Esplèndid!

RITA No li ha dit ningú que és un barrut?

JAUME Sí, però vostè no ho diu convençuda.

RITA No oblidi que festejo.

JAUME Això fins a cert punt té una importància relativa. És com un contracte en blanc perquè no està signat, sortosament.

RITA Però ho estarà aviat, senyor Fluvià.

JAUME Què no li agrada, Jaume? Per a vostè em dic Jaume; sóc massa

jove per a que se'm digui senyor Fluvià.

RITA I massa aviat per a dir-li Jaume.

JAUME *(posant els ulls en blanc.)* No es [pot] imaginar quina emoció m'ha produït aquest *Jaume* pronunciat pels seus llavis petoners. Ho vol repetir?

RITA *(rient.)* Encara, si s'accontenta amb tan poca cosa!...

JAUME No ho cregui. Això és un requisit de més a més. *(Esguardant-la fit.)* Jo espero, millor dit, sé que aquest encontre d'avui és el proemi d'una novel·la molt interessant. Rita: estic convençut que entre tu i jo avui s'inicia quelcom més que una simple amistat.

RITA A més és pretensions.

JAUME No em tuteges? Tant és; ja ho faràs aviat.

RITA Em sembla que s'equivoca de mig a mig.

JAUME No, i si vols ésser sincera, no creus gens el que dius. M'agrades, Rita, m'agrades molt i jo no faig embuts.

RITA Certament vostè no fa embuts, però prescindeix de l'opinió que m'estic formant de vostè.

JAUME L'opinió potser no serà de moment molt bona però, sense voler presumir, en el fons reconeixeràs que t'he causat un impacte que ja em preocuparé que no se t'esborri. És cert o no el que et dic, Rita?

RITA *(pensativa.)* No puc negar que m'ha impressionat aquesta... manera crua i desvergonyida de comportar-se, però això és perquè, amb franquesa, no estic acostumada a que de bones a primeres se'm parli d'aquesta forma.

JAUME Perquè jo prescindeixo dels compliments i vaig al gra. Ningú em pot dir que no obro amb sinceritat.

RITA I quin és el seu objectiu en aquest cas?

JAUME Però si tota l'estona que te l'estic dient! Que m'agrades i a mi el que m'agrada ho vull per a mi.

RITA *(després d'una pausa.)* Estic desconcertada. Mai m'havia imaginat una escena així. No entenc com puc haver aguantat aquesta ratxa d'absurds. Si no fos pel papà...

JAUME No cerquis excuses, Rita, que fins ara has estat bastant sincera. No has marxat perquè malgrat tot, et sent afalagada i no em consideres tan desorbitat com voldries.

(Torna VIDRERES per l'esquerra.)

VIDRERES Anem? Ja tornem tot seguit. Només ens arribem al carrer Provença a veure unes obres.

RITA Torneu?

JAUME *(baixet.)* Sí, Rita. Ja t'he dit que ens tornariem a veure.

(VIDRERES i JAUME fan mutis pel fons, mentre ella roman perplexa sota la impressió del xicot. Per l'esquerra entra ADELA, que es donarà compte del canvi.)

ADELA Què et passa?

RITA Ni jo ho sé.

ADELA Què no et trobes bé?

RITA Sí; més ben dit: em sembla que sí.

ADELA (*després d'esguardar-la amb atenció.*) Escolta: no serà que t'ha impressionat aquest contractista?

RITA Doncs encara que et sembli absurd, sí, força.

ADELA Ara sí que veig que no estàs bona. Però, Rita, què hi has vist en aquest home?

RITA Si ho sabés, t'ho diria, però evidentment em sento trasbalsada.

ADELA No ho hauria dit mai, la veritat. Físicament reconec que no està gens malament, però m'ha donat la sensació de que és un cap verd.

RITA Sí, sí, jo també ho reconec, però és així.

ADELA I... l'Agustí?

RITA És tan diferent... Potser és això el que m'ha xocat.

ADELA No el canviaria mai. L'Agustí ja saps que és un bon xicot.

RITA Sí; tothom ho diu, però és quelcom més que un bon xicot?

ADELA Rita!

RITA Ja ho sé què estàs pensant. Que mai hauria fet aquest comentari, però el contrast entre ells dos és tan acusat que inconscientment em tinc de formular aquesta consideració.

ADELA Em costa creure que parlis seriosament. L'Agustí és un bon cardiòleg, saps que és d'una família honrada com nosaltres i sobretot t'estima cegament com no crec pugui estimar mai un home com aquest contractista.

RITA Ja ho sé, però té una personalitat extraordinària...

ADELA Però si tan sols l'has vist un moment, si no saps res d'ell ni de la seva vida...

RITA Això és raonant amb lògica, però tu no et pots imaginar com em batega el cor en aquests moments. És difícil d'explicar-ho, ho reconec. Em pocs instants m'ha captivat i comprenc que aviat faria de mi el que volgués. I... em sembla que jo també l'he impressionat...

ADELA A aquest probablement l'impressionen totes, Rita. A mi també em buscava conversa, però més aviat se m'ha fet fastigós; així tal com sona. Ni que no coneguessis a l'Agustí, no ho comprendria.

RITA Potser precisament perquè conec tant a l'Agustí, m'ha impressionat més en Jaume...

ADELA (*sorpresa.*) En Jaume? Tanmateix veig que has aprofitat el temps. Ni que us coneguéssiu d'anys!

RITA No malpensis, Adela. Jo l'he tractat de vostè tota l'estona...

ADELA Tu sí, però dedueixo que ell t'ha tutejat i tot. Ja està bé, Rita! Ni que tinguessis quinze anys. Sort que l'Agustí no tindrà mai esment d'aquesta ratxa de disbarats que estàs dient.

RITA Qui sap? I en definitiva, ell en serà el culpable.
ADELA Però, Rita, com és possible que desbarris d'aquesta manera?
RITA Què saps tu, d'aquestes coses! Ja t'he dit que em sento transformada, que bullen i lluiten uns pensaments i reflexions que mai m'havia forjat. Aquest jove en un moment m'ha esparpellat els ulls a un món que desconeixia. L'Agustí és massa... gris, massa normal i la vida amb ell és ensopida i insípida de tan perfecta. En Jaume és més obert, més expressiu i clar en els seus sentiments i això fa que fins em sembli més home.

ADELA Sí; vaja. És més estrident, més barroer i primitiu. És curiós que el que a tu et semblen bones qualitats per a tothom no són més que defectes. Sort que aquest eixelebrament confio que se t'esvanirà.

RITA I... si no és així?
ADELA Llavors... No; no és possible. Et faig més sensata.
RITA Qui sap!...

(Sona el telèfon i s'hi posa ADELA.)

ADELA Digui!... A ets tu?... Sí; un moment. *(A RITA.)* És l'Agustí... Tingues seny, Rita!...

RITA Dignes, Agustí... Ja... Així no pots deixar el pacient?... Bé; què hi vols fer? Ja et quedaràs un altre dia... No ho dic resignada, però si no és possible?... Et fas pesat, Agustí, amb això de que estic estranya. Ja m'ho has dit abans... Doncs potser a l'últim ho estaré de veritat... Prent-ho com vulguis.

ADELA Rita! Què estàs fent?
RITA Si t'enfades, pitjor per tu... Com vulguis! Adéu! *(Penja ràpida.)*
ADELA Què et proposes, Rita? Per què l'has tractat així?
RITA *(deixant-se caure en un seient i esclatant a plorar.)* Ni jo ho sé... Deixa'm! Sóc dolenta; estic esgarrifada de mi mateixa...
ADELA *(passant-li la mà pels cabells.)* Pobre, Rita!... Tant t'ha trastornat aquest home?

RITA Per dissort, més del que suposes...
ADELA No és possible. Jo t'ajudaré a despertar d'aquest mal somni. No et preocupis. Ja parlaré jo amb l'Agustí. Li diré la veritat i sé que se'n farà càrrec. És comprensiu i et perdonarà. És massa bon xicot per a que no oblidi aquest incident tan lamentable. Ara, asserena't. Aquest vespre li parlaré.

RITA *(repensant-se.)* No; et prohibeixo que t'hi fiquis.
ADELA *(sorpresa.)* Per què?
RITA *(ja d'empeus.)* Ets massa jove encara, Adela, per a comprendre certes coses...

Teló ràpid

ACTE SEGON

El mateix decorat de l'acte primer. Ha transcorregut mig any des de la darrera escena.

La TIA i NATÀLIA que aguantarà una troca de llana que l'altra està acabant de cabdellar.

- NATÀLIA D'un temps ençà trobo que està força bé, la senyora.
- TIA No ens podem fer massa il·lusions. Els malalts del cor solen donar males sorpreses. Cal reconèixer, però, que l'Agustí la porta molt bé.
- NATÀLIA Quina llàstima!...
- TIA Què vols dir?
- NATÀLIA Que no es casi amb la senyoreta. Tan bon xicot i tan bon metge que és...
- TIA Sí; quan som joves ens deixem enlluernar per les apariències que ens priven de veure el que en realitat més ens convé.
- NATÀLIA Si el seu germà no hagués tingut tractes amb el senyoret Jaume, a hores d'ara ja potser estarien casats. Només que l'hagués conegut mig any més tard...
- TIA Qui sap si no hauria estat pitjor... Quan Déu ho vol així. Ell sap perquè ho fa.
- NATÀLIA A mi, li dic de veres, em fa pena quan veig el senyoret Agustí que gairebé cada dia es troba amb ells dos. Un altre no s'hauria acostat més, després de deixar-lo plantat.
- TIA És que l'Agustí és tot un cavaller. És clar que si no fos per la meva cunyada, que sap que el necessita, és probable que no hagués vingut més.
- NATÀLIA I en canvi, ell, cada dia a fer-li la visita.
- TIA Sí; la visita que gairebé és sols de compliment, però jo crec que això ajuda a que vagi aguantant. Estic convençuda que gràcies a l'Agustí encara va fent. És molt d'agrair la seva actitud.
- NATÀLIA A mi no m'està bé dir-ho, però no m'agrada per la senyoreta Rita, aquest jove.
- TIA Bé; això també són manies que has agafat tu. Per què ho dius?
- NATÀLIA L'altre dia a la tarda, el senyor Ramon em preguntà si de veres festejaven. Digué que era una bona peça, el senyoret Jaume.
- TIA Per què? (NATÀLIA *calla.*) A mi ja m'ho pots dir.

NATÀLIA Es veu que té molta afició a les cartes...

TIA Com ho saps?

NATÀLIA El germà del senyor Ramon és conserge del Barcino i diu que és dels que juga més fort.

TIA Ja m'ho van dir, també. D'això, Natàlia, no en diguis res a ningú. Encara embolicaríem més les coses i potser li passi aquesta fal·lera.

NATÀLIA Mal va quan hi estan tan encaterinats. El meu oncle, que Déu l'hagi perdonat, va ésser la ruïna de casa per culpa del joc.
(*Pel fons apareix VIDRERES.*)

VIDRERES Hola! Què fa la Tula?

TIA Bé; està força tranquil·la.

NATÀLIA Ha telefonat fa poc el senyoret Jaume...

VIDRERES Què no pot venir?

NATÀLIA Sí, senyor; però diu que encara trigarà una mica.
(*NATÀLIA fa mutis per l'esquerra.*)

TIA Ara que estem sols, Pere, et voldria parlar de una cosa que ja fa dies que em preocupa.

VIDRERES (*seient.*) Dignes. Suposo que no és llarg; espero en Jaume i tenim molta feina.

TIA Precisament és d'ell que et vull parlar.

VIDRERES Què us passa amb en Jaume? Tant tu com la Tula li teniu el dit a l'ull.

TIA I amb raó, però tu no ho vols reconèixer. La teva dona, com és lògic, està preocupada per la sort de la Rita i això, donat l'estat de la Tula li pot ésser funest.

VIDRERES La sort de la Rita? No veieu que s'estimen? Per mi, doncs, ha estat molt encertada. En Jaume és un xicot molt intel·ligent i que s'ha sabut situar. Des de que tinc la seva col·laboració, tinc molta més feina de la que tenia. Al cap i a la fi ens en beneficiem tots amb aquest festeig.

TIA No ho dic en l'aspecte del teu despatx. Si com a arquitecte et va bé tenir-lo com a empresari, no hi tinc res a dir. Tu ja saps que em refereixo al casori amb la Rita.

VIDRERES Això és una qüestió a part però, si s'agraden, no hi veig tampoc cap inconvenient, al contrari, que es casin. Així tindrè a casa un home del meu ram.

TIA És que..., no sé com dir-t'ho; no el crec el xicot més indicat per a la teva filla. Es diuen moltes coses d'ell...

VIDRERES Tot el que puguin dir ja ho sé i en el fons molta part és per enveja perquè s'ha obert camí i, malgrat jove, és dels contractistes que treballa més de Barcelona.

TIA Però saps de veres la vida que porta?

VIDRERES (*amb enuig.*) No, i tampoc m'interessa. Jo, personalment, en la feina no en tinc res que dir.

TIA Ets un egoïsta, Pere. T'ha d'interessar saber la mena de xicot que és, si s'ha de casar amb la Rita.

VIDRERES Però, què és aquest misteri? Vols parlar clar, d'una vegada?

TIA És jugador...

VIDRERES Això ja ho sabia. És una manera de passar el temps en un solter que no té problemes familiars. Quan es casi,estic segur que ja no estarà per aquestes coses perquè tindrà altres maldecaps.

TIA És incompreensible que parlis amb tanta tranquil·litat d'un dels pitjors vicis que pugui tenir un home. És molt difícil fer deixar el joc al qui està aficionat.

VIDRERES (*pensatiu.*) Certament no és gens bonic tot això. I què vols que hi faci?

TIA Em sembla que n'hi hauries de parlar seriosament i amenaçar-lo que si no deixa les cartes no el deixaràs casar amb la Rita. És el que faria en el teu cas qualsevol pare.

VIDRERES S'ho pot prendre molt malament i en definitiva és ficar-me en la seva vida privada.

TIA Que en aquest cas hi tens dret si vols que es casi amb la teva filla.

VIDRERES (*reflexionant.*) La Rita ho sap?

TIA No... Més ben dit: en té algunes sospites.

VIDRERES Doncs ja n'hi parlaré i és ella la que millor el pot convèncer. Si se l'estima com sembla...

TIA Així és fàcil que no resolguis res. La Rita hi està tan engegada que no es sabrà imposar. No m'explico aquesta passivitat teva.

VIDRERES Ets tu que no comprens la realitat. Si estan tan enamorats, amb raonaments i reflexions no assoliràs tampoc res. A més,estic segur que doneu més importància de la que té a un passatemp que no sabem encara si mereix la pena de preocupar-nos.

TIA Sembla que juga fort, Pere...

VIDRERES Això és relatiu amb la posició de cadascú. Ja em preocuparé d'escatir-ho sense que ell se n'assabenti. Llavors veurem què cal fer.

TIA No entenc com a tots us ha captivat tant aquest contractista. Tan bé que es presentava tot amb l'Agustí...

VIDRERES Ja ha sortit l'Agustí. M'estranyava que no l'esmentessis.

TIA I és clar que sí. Què en tens que dir?

VIDRERES Res; és veritat. És molt bon xicot i un bon metge, però...

TIA Què vols més? I hauries tingut un metge sempre a mà per la Tula que qui sap si gràcies a ell encara està viva...

VIDRERES Mira, noia, fins a cert punt no és assumpte meu. A la Rita li tens de dir, però si l'ha deixat pel Jaume, deu ésser perquè li agrada més...

TIA Les noies d'avui tenen molts pardalets al cap. Per això són els pares els que han de decidir si es encertada la seva elecció. El que

tens de dir és que a tu et va bé aquest xicot per a la teva carrera.

VIDRERES Ja t'he dit que m'ha resultat un excel·lent col·laborador, però ja esbrinaré el que hi ha de tot això. (*Després de mirar-se el rellotge.*)
Quan vingui, avisa'm. L'espero.
(*Fa mutis per la dreta i seguidament pel fons entren AGUSTÍ i ADELA.*)

ADELA Hola, tia. Mira que vinc ben acompanyada!

AGUSTÍ (*allargant-li la mà.*) Com està, senyora? Hem coincidit a l'escala.

TIA Bé, i vostè, Agustí.) Segui una mica.

ADELA La tia sempre cerca algú per a conversar i com que tu tens paciència...

AGUSTÍ A mi també m'és molt agradable passar una estona en aquesta casa. (*Amb tristesa.*) Fa tants mesos que hi vinc a diari.

TIA I que per molts anys hi pugui venir, Agustí.

AGUSTÍ Això Déu ho sap.

ADELA Jo comprenc que en certa manera potser t'és una mica violent, però pensa que aquí tots t'apreciem. Jo et trobaria a faltar molt; et sóc sincera.

AGUSTÍ Ets molt amable, Adela. A mi també em farà recança deixar-vos.

TIA Ho diu com si ja ho pressentís per data pròxima. Ni que un dia per dissort no fossin necessaris els seus serveis com a metge, aquí ja sap que és a casa seva.

AGUSTÍ Gràcies, senyora. No em parlem de moment.

TIA I és clar. Adela: ves a dir a la mamà que hi ha l'Agustí. Ja ve tot seguit.

ADELA Vols que prepari la injecció?

AGUSTÍ De moment, no. Si està com ahir, estalviarem una punxada.
(*Mutis d'ADELA per l'esquerra.*)

TIA L'he fet seure perquè voldria fer-li unes preguntes a soles.

AGUSTÍ Què no es troba bé?

TIA Gràcies a Déu, sí. No; no és com a metge. És respecte a en Jaume (AGUSTÍ *mostrarà contrarietat.*) Ja sé que no pot ésser-li agradable parlar d'ell, però vull que em confirmi uns rumors que ens han arribat a oïdes ¿En sap res de la seva afició a jugar?

AGUSTÍ No... No en sé res.

TIA (*esguardant-lo amb insistència.*) Em sembla que no és sincer. Pensi, Agustí, que això pot afectar directament a la felicitat de la Rita i jo sé com vostè, malgrat tot el que ha passat, segueix estimant-la. En sap res o no? (AGUSTÍ, *torbat, desvia la mirada.*)
Ja en tinc prou. La llàstima és que el meu germà s'entossudeix a traureu-li importància.

AGUSTÍ En realitat potser vostè n'hi dóna més de la que té.

TIA De cap manera. El joc és el pitjor vici que pot tenir un home.

AGUSTÍ Probablement és un passatemp de solter. Sincerament jo no estic

gaire al corrent d'aquest assumpte i el poc que sé és per referències només.

TIA Vostè sempre amb aquest excés de prudència.

AGUSTÍ Compregui, senyora, que a més d'ésser molt greu una afirmació en aquest sentit, jo sempre podria semblar una part interessada.

TIA Vostè és massa correcte. En el seu cas, m'hauria plagut que no s'hagués conformat tan aviat.

AGUSTÍ No és precisament de conformitat la meva actitud. És d'acceptar els seus sentiments. Donat el meu caràcter, no fora mai feliç casat amb ella si no era per part seva amb la mateixa il·lusió i total afecte que jo.

TIA Això hauria estat una fal·lera passatgera si vostè ho hagués procurat tallar enèrgicament.

AGUSTÍ O altrament, com a certs tumors que de primer semblen resolts, després, per qualsevol debilitat de l'economia humana, es desenrotllen i acaben amb el pacient com en aquest cas acabarien amb la felicitat del matrimoni.

TIA Vostès sempre treuen la medicina com a exemple, però si quan menys no es resignés tan aviat, possiblement les coses no haurien arribat en aquest punt.

AGUSTÍ Sento no opinar igual, senyora. És més, ja tinc presa la meva determinació.

TIA Prou que ho veig, Agustí. Ho sento per vostè i per la Rita.
(*Per l'esquerra, torna ADELA.*)

ADELA ¿Véns, Agustí? La mamà ja sap que has vingut.

AGUSTÍ (*alçant-se.*) Sí; anem. Després us tinc de parlar.

TIA ¿Que li fa por l'estat de la Tula?

AGUSTÍ No, no. No es preocupi.

ADELA Misteri. Bé; ja t'explicaràs, si vols.

AGUSTÍ Sí; deixa'm anar a veure la senyora.
(AGUSTÍ i ADELA *fan mutis per l'esquerra mentre sona el timbre de la porta. Instants després entra pel fons JAUME a qui sols introdueix NATÀLIA que es retirarà tot seguit.*)

JAUME Déu la guard! No hi és la Rita?

TIA (*amb poca amabilitat.*) No ho sé. El que l'espera és el meu germà al despatx. Sembla que no pugui passar sense vostè.

JAUME I és clar! Tenim negocis molt importants. L'hi he proporcionat molta feina aquests darrers mesos.

TIA Mentre un dia no n'hi doni massa...

JAUME (*que ja anava al despatx, es para i torna enrera.*) Què vol dir amb això, senyora?

TIA (*defugint.*) No res; ja és prou llest si vol per a entendre'm.

JAUME Precisament perquè tinc por d'haver-la entès, voldria que m'ho aclarís.

TIA No cal, Jaume. Jo no sé discutir. Val més que vagi al despatx, que el meu germà l'espera.

JAUME No; abans vull que em digui clar què volia dir. Vostè mai m'ha tingut simpatia.

TIA Doncs, miri: jo no faig embuts. En efecte, no m'agrada el seu tarannà.

JAUME Si no s'explica millor, no sé a què es pot referir.

TIA Si ho vol amb totes les lletres, que tinc entès que és jugador i això ja pot comprendre que no és cap recomanació per a casar-se amb la meva neboda.

JAUME Qui ho ha dir, això?

TIA Desgraciadament no és una sola persona. Ho sap tothom.

JAUME Això és fals. Que m'ho diguin a la cara el que els escalfa el cervell amb aquestes niciees.

TIA El joc no és una niciesa, Jaume, i menys si es juga fort.

JAUME No em jugo altres diners que els meus. Sóc prou gran per a no tenir de donar comptes a ningú dels meus actes.

TIA Ben aviat ha reconegut que és veritat. El joc és un vici que tard o d'hora porta males conseqüències.

JAUME Cadascú sap amb el que compte. En definitiva això són enveges.

TIA No, Jaume. Això en tot cas és una tara fastigosa.

JAUME Les dones sempre es plauen en ficar-se en la vida privada del altres. Jo no m'he preocupat mai d'escatir què hi fa, per exemple, vostè en aquesta casa.

TIA No tinc de donar-li cap explicació, mal educat, però sàpiga que jo ho he donat tot a les meves nebodes i estic aquí perquè el meu germà ha tingut la desgràcia de tenir la dona mancada de salut. I... vagi al despatx, per favor, abans no digui quelcom irreparable.

(JAUME fa mutis per la dreta mentre la TIA es posa el mocador als ulls. Per l'esquerra entre RITA.)

RITA ¿Què no ha vingut en Jaume?

TIA *(que haurà dissimulat en veure-la.)* Sí; el tens aquí dins *(assenyala el despatx.)* Ditxós Jaume! Et fes la gràcia que em fa a mi!...

RITA Tu perquè no el pots veure. Tant que m'agradaria que et fos simpàtic!

TIA Si tu li trobes és perquè portes una bena als ulls que no et deixa veure res. Què donaria, Senyor, per a que et passés aquest rampell tan inoportú!...

RITA No et pots imaginar el greu que em sap que no hi vinguis bé amb el nostre festeig.

TIA Si tant de greu et sabés el deixaries, Rita.

RITA Però, tia ¿voldries que renunciés a en Jaume només pel teu caprici? Quan vaig deixar l'Agustí és perquè no l'estimava i potser hauria estat dissortada tota la vida.

TIA Déu vulgui que no ho siguis més si et cases amb en Jaume...

RITA Tia! Per què ho dius això?

TIA Perquè no és el xicot que et convé. Les que tenim anys veiem moltes coses que s'escapen al joves i el més trist és que sé que és inútil discutir-te això. Quan us han enlluernat unes maneres, quan us atrau el que als nostres ulls menys us tindria d'atreure, tant se val que us facin reflexions i us donin consells. Si un dia els agraiu, llavors ja és tard.

(Per l'esquerra entren ADELA i AGUSTÍ.)

ADELA (seguint la conversa.) Et sembla doncs millor que es llevi demà?

AGUSTÍ Hola, Rita. Sí; que estigui asseguda, però és convenient que es llevi si veieu que està com avui.

ADELA Què no vindràs demà?

AGUSTÍ No... D'això us volia parlar. Marxo a Alemanya.

TIA Quina sort poder fer un viatge així!

RITA Me n'alegro, Agustí. Un viatge sempre distreu i comprenc que a tu et convé.

TIA Per molts dies?

AGUSTÍ Per a quedar-m'hi... (Tots resten sorpresos.)

ADELA Què?

TIA Ho dius de veres? Quina sorpresa!

ADELA No és possible que facis això.

RITA Explica't, home! A què ve aquesta determinació?

AGUSTÍ Ja fa temps que ho buscava i ara m'ha sortit una bona proposició.

ADELA I la mamà?

AGUSTÍ Tinc un bon substitut que l'atendrà igual o millor que jo. Demà ja vindrà. A més, ara sortosament donya Tula està molt refeta i si segueix fent bondat, el metge gairebé no el precisa.

TIA Però vostè la sabia portar tan bé... A ella li serà difícil acostumar-se amb un altre i abans no la conegui com vostè...

AGUSTÍ D'això no es preocupi. Ja té un quadre clínic detallat de la senyora i està al corrent de tot el que cal. Els hi volia presentar avui, però no li ha estat possible venir. Altrament, jo tinc de marxar.

ADELA (posant-li una mà al braç.) Et comprenc; marxes per ella.

RITA Adela!

AGUSTÍ (donant-li uns copets a la mà.) Què saps tu, Adela? És per la meva carrera...

RITA Per l'edat que tens, no sé què vols més. Tens ja un nom, t'has guanyat una càtedra, formes part del cos mèdic d'una de les més afamades clíniques...

AGUSTÍ És cert, però aquí ja no puc aspirar a gran cosa més. D'ara en endavant em quedaria anquilosat.

ADELA Anquilosat per tu, Rita. La seva carrera és a Barcelona i no a l'estranger.

RITA Si ho fas per mi, ho sento perquè entenc que fas una criaturada.
TIA I la seva mare, Agustí?
AGUSTÍ Encara es quedarà aquí un parell de mesos. Quan estigui degudament instal·lat, vindrà a reunir-se amb mi.

TIA (*alçant-se.*) Pobre, senyora! A la seva edat tenir de marxar a un país estrany on no coneixerà a ningú ni entendrà tan sols la llengua, i tot per una caparrada del seu fill. Déu meu, quina joventut més absurda que puja avui dia! Val més que us deixi o diria coses potser poc agradables. (*Fa mutis per l'esquerra.*)

ADELA La tia té raó. Compadeixo a la teva mare. Les hores que passi sola, ja ens diràs tu com seran de tristes i llargues.

AGUSTÍ A Frankfurt hi ha bastanta colònia espanyola.
RITA A una persona gran sempre li és difícil aclimatar-se a un ambient tan diferent i el pitjor sense una necessitat indefugible.
(*Per la dreta apareix JAUME.*)

JAUME Hola! Carat, hi ha ple?
ADELA No ho saps? L'Agustí se'n va a viure a Alemanya.
JAUME No: et confesso que me n'alegro.
AGUSTÍ Gràcies! Almenys no fas embuts.
JAUME No; sempre m'ha preocupat el vostre passat.
AGUSTÍ En certa manera això és un insult, però sé que a la Rita li faig un favor anant-me'n.

ADELA I si ella en realitat el volgués aquí?
AGUSTÍ Em quedaria, però desgraciadament ella prefereix que marxi.
RITA A mi m'agradaria més que et quedessis, sobretot per la teva mare, però comprenc que el nostre contacte t'és una mica violent.

JAUME Doncs jo quedaré més tranquil. Als caràcters com el teu, els hi tinc basarda. Sense fer soroll, us capteu les voluntats...

AGUSTÍ Les consents, Jaume, però ja veus que en la pràctica el teu enlluerna més.

RITA Estàs amargat, Agustí, i dius coses que no em mereixo.
ADELA Al cap i a la fi no diu res que no sigui veritat.
RITA La veritat sol ésser punxeguda i sempre fa mal.
JAUME Filosofies! Tot és qüestió de ganxo, de saber-les castigar i l'Agustí no té escola. Almenys ho ha demostrat.

AGUSTÍ Si en lloc de la Rita s'hagués tractat d'un objecte material, ben segur que d'altre manera t'hauria disputat la seva possessió. La solució del nostre dilema, però, no depenia de nosaltres sinó de la voluntat d'ella, de la seva elecció.

JAUME Excuses. podies influir-hi i no deixar-te-la prendre.
AGUSTÍ He cregut més noble i egoísticament més convenient deixar-la que elegís lliurament.

ADELA No renyim, a darrera hora. Quan marxes?
AGUSTÍ Demà...

JAUME I fins ara no ho dius?
 AGUSTÍ Així ja no puc repensar-me.
 RITA Tan feble ets?
 AGUSTÍ Rita!... No sóc res més que un home... enamorat.
 JAUME Noi: potser que no t'allarguis més. No m'és gens agradable sentir-te aquestes coses.
 AGUSTÍ Perdona, però no tinc perquè amagar-lo.
 ADELA Més val que t'ho digui, Jaume. Almenys és franc.
 RITA Tu no t'hi fiquis.
 ADELA Doncs contesta tu, que en definitiva n'ets la causant de que se'n vagi.
 RITA Tanmateix sembla que ho sentis molt.
 ADELA Naturalment. Si de mi depengués, t'asseguro que no el deixaria marxar.

(Per la dreta apareix VIDRERES.)

VIDRERES Jaume: abans d'anar-te'n, entra un moment. No hem concretat el material sanitari de l'hotel... (Fa acció de marxar.)
 ADELA L'Agustí se'n va.
 VIDRERES Bé; fins a demà, Agustí.
 ADELA No; se'n va a l'estranger.
 VIDRERES Una excursió?
 AGUSTÍ No, per a quedar-m'hi.
 VIDRERES I la meva dona?
 AGUSTÍ No es preocupi; ja estarà ben atesa.
 VIDRERES Em deixes parat; no en sabia res. Què has trobat allí?
 ADELA La pau que aquí no tindria...
 RITA Adela!...
 VIDRERES Tu mateix, Agustí. Has de fer-te càrrec que hi ha coses que no depenen de la nostra voluntat.
 AGUSTÍ Ho sé perfectament. No faig retret a ningú de res.
 VIDRERES Tens la sort que ets un bon xicot. Que tinguis força sort!
 AGUSTÍ Gràcies, senyor Vidreres.
 VIDRERES (a JAUME.) Ja entraràs, eh?
 JAUME Sí, senyor. De seguida.

(VIDRERES fa mutis per la dreta.)

AGUSTÍ Bé; valdrà més que ja me'n vagi.
 ADELA ¿No et vols acomiadar de la mamà i la tia?
 AGUSTÍ Potser és millor que no ho faci. Serà una emoció menys.
 RITA Suposo que tindrem aviat noves teves...
 AGUSTÍ Quan estigui instal·lat ja us donaré la meva adreça i si mai em necessiteu...
 ADELA Si et necessita la Rita, vols dir.
 AGUSTÍ Vals un imperi, Adela.
 JAUME M'estic cansant de sentir-vos. Abreuja, Agustí.

RITA No siguis així, home!

AGUSTÍ Deixa'l Rita. Jaume: tracta-la bé i fes-la ben feliç. S'ho mereix.

JAUME No et preocupis, Agustí. I... menys consells; no els necessito de tu.

AGUSTÍ És que no et perdonaria mai que la fessis dissortada...

JAUME Ni que fossis el seu pare...

AGUSTÍ Adéu, Adela. A veure si trobes aviat un xicot que et faci peça.

ADELA Això serà molt difícil, Agustí. El que a mi m'agrada no em fa cas...

AGUSTÍ *(estrenyent-li la mà.)* No siguis pessimista. Estic segur que faràs sort.

ADELA Si el Cel m'escoltés...

AGUSTÍ Rita... Adéu. Voldria que servessis sempre un bon record meu...

RITA Pots estar-ne segur, Agustí, i em dol de cor que les circumstàncies...

AGUSTÍ Calla; no segueixis, per favor. Si mai... Si mai em necessitaves, no cal que et digui que només tens de dir-m'ho. Ho faràs?

RITA No m'hi pensaria, Agustí, i perdona'm tot el mal que involuntàriament t'he fet.

JAUME Ja està bé. Acabeu de posar-vos tendres com a col·legials.

ADELA I el deixes marxar així, Rita? Agustí: deixa'm besar-te.
(Ho fa bo i plorant.)

AGUSTÍ Gràcies, Adela. Tu em comprens.

ADELA No ho saps prou!

RITA Jaume: tens inconvenient en que el besi?

JAUME Comprendràs que no em faria cap gràcia...

AGUSTÍ No; no cal. Serà millor que no ho facis, Rita; és preferible que marxi així. Acomiadeu-me de donya Tula i de la tia. Compteu amb mi com el millor amic. Adéu!
(RITA, de sobta, corre a abraçar-s'hi plorant mentre ell roman amb els braços caiguts. JAUME farà acció d'interposar-se, però ADELA, també plorant, el detura. RITA, lentament es separa i AGUSTÍ, sense un mot, fa mutis pel fons.)

VIDRERES *(des del despatx.)* Jaume: que vénis?

Teló ràpid

ACTE TERCER

Han transcorregut vuit anys. Continua l'escena del primer quadre.
RITA, endolada, la TIA i AGUSTÍ, a segon terme, NATÀLIA, col·locats igual que a l'acabament del quadre primer.

TIA I la seva mare?
AGUSTÍ Bé, per ara; gràcies. S'ha quedat a Frankfurt. Li costà una mica adaptar-se a la vida d'allí, però ara ja no enyora Barcelona.
TIA Segui, segui. Vostè té molt bon aspecte. (A l'adonar-se de NATÀLIA.) Natàlia: no tenies feina?
NATÀLIA Sí, senyora, sí. Es que he tingut tanta alegria de veure al senyoret Agustí... (Fa mutis pel fons.)
AGUSTÍ Per l'Adela vaig saber aquesta desgràcia i suposo que vas rebre la meva carta...
RITA Sí, i ha estat la que més hem agraït. Era tan expressiva i sincera. I a què es deu el teu viatge? (AGUSTÍ, calla.) Espero que no hauràs vingut a reiterar-me el condol.
AGUSTÍ Veuràs, ja tenia ganes de fer una escapada i al saber aquest desastre em vaig imaginar que potser us podria ésser útil en quelcom i aquí em teniu.
TIA Ja ho veus, Rita, com és l'Agustí! Què poques persones es trobarien avui que actuessin així!
AGUSTÍ Ja els he dit que pensava venir qualsevol dia i com que vaig sentir molt el que t'havia ocorregut, l'únic que he fet ha estat avançar la data. I com va ésser l'accident?
TIA Per córrer massa, ja li diré. Per força tenia d'acabar així.
RITA En Jaume en efecte solia córrer molt amb el cotxe, però també és cert que sabia conduir molt bé. Amb exactitud no sabem què li passà, malgrat deduïm que com que la carretera estava mullada, devia patinar i no pogué dominar el cotxe que anà a xocar violentament amb un marge de la cuneta.
AGUSTÍ I quedà malferit?
RITA El primer que passà i prestà auxili, ja els trobà morts...
AGUSTÍ Morts? No anava sol?
TIA Així no ho saps?

AGUSTÍ No. L'Adela només em parlà d'ell.

RITA (*plorant.*) L'Adela és molt bona nena. Anava amb... una dona qualsevol...

AGUSTÍ Ho sento doblement per tu, Rita. Perdona que t'ho hagi preguntat.

RITA No en tens cap culpa; és molt natural.

TIA Ho hem amagat tant com hem pogut, però a vostè ja sap que el considerem com de casa. Ha estat una vergonya, cregui'm.

AGUSTÍ (*després d'una pausa.*) Pot ésser molt bé que l'hagués trobada a la carretera i li hagués demanat per a pujar. Avui s'estila molt això de l'auto-stop...

RITA Gràcies, Agustí, però sabem positivament que no fou així.

TIA Després hem sabut que feia temps que hi tenia relacions i li xuclava els diners com sols saben fer aquestes donotes.

RITA Tia, per favor!

TIA Per què no ha de saber-ho? Agustí: en Jaume estava arruïnat i tot per culpa del joc i de les dones doncs de diners en guanyava molts.

RITA Més que res, és que no es sabia administrar. Ja ho saps tu, Agustí, que era molt actiu i treballador.

TIA Tu encara el vols justificar. No comprenc el teu engegament.

AGUSTÍ No em parlem més d'això. Per dissort ja no hi podem fer res i comprenc que t'ha d'ésser molt dolorós. Veritablement has estat molt de desgràcia... Ja vaig saber fa quatre anys la mort de donya Tula...

RITA Sí. La pobra mamà, quan menys ens ho esperàvem, ens deixà...

TIA Tant de bé li féu Déu. Estava molt preocupada pel teu matrimoni i aquesta desgràcia també l'hauria morta. Sempre es lamentava del teu casament. En Jaume no fou mai sant de la seva devoció.

RITA Era una mica mania i entre tu i la Natàlia li omplíeu el cap.

TIA Puc assegurar-te que jo sempre treia importància a les seves temences.

AGUSTÍ Sempre us havia dit que tenia la vida pendent d'un fil. Són els malalts que menys ens plauen als metges. Solen enganyar-nos. L'únic conhort és que la mort no acostuma a ésser dolorosa.

RITA És cert. La mamà no es donà compte que es moria. Tingué un col·lapse, com tants d'altres, però aquella vegada ja no reaccionà...

AGUSTÍ Confesso que no esperava que hagués resistit tant. Sortosament la portaveu molt bé.

TIA I vostè i el doctor Canyes, també, Agustí.

AGUSTÍ Si el pacient és dòcil, la nostra tasca és planera. (*Canvi.*) I els menuts? Tens nen i nena veritat?

RITA Són a casa els sogres. Més tard me'ls portaran; si encara ets aquí, ja els veuràs.

AGUSTÍ Quant de temps et tenen, ja?

RITA El Jaume aviat farà cinc anys i la nena tres.

TIA El nen és ja un homenet. És l'estampa de sa mare.

RITA Sembla ahir que vas marxar i en tan pocs anys, com ha canviat la meva vida!... Em deixares soltera i plena d'il·lusions i avui sóc vídua amb dues criatures i, el que és pitjor, arruïnada. Si es tractés de mi solament, però tinc aquests petits que Déu sap què serà d'ells.

TIA A part que tu ets jove, Rita, ens tens a nosaltres. No us ha de faltar res.

AGUSTÍ Ben cert que no. Tu no et mereixies això, Rita. Tu ets bona i tenies d'ésser feliç. Tots tenim el deure d'ajudar-te.

RITA Gràcies, Agustí. Ja sé que si mai necessités de tu, podria comptar-hi. *(Canvi.)* Fa estona que ets aquí i no ens dius res de tu. Com et va per Alemanya?

AGUSTÍ Bé; no em puc queixar. Estic de sots-director d'un hospital i en tenen més consideracions de les que em mereixo.

TIA Vostè vagi allà on vagi sempre es fa estimar.

AGUSTÍ Tot consisteix en saber correspondre. He procurat sempre, des del meu ingrés com a simple metge a l'establiment, en dedicar-hi el màxim d'interès, que altrament no m'és pesat perquè és la meva professió.

RITA Tens la sort que t'agrada l'exercici de la medicina. també segueixes especialitat en malalties de cor?

AGUSTÍ Sí, i m'he perfeccionat molt en la cirurgia gràcies al magnífic material de què disposem.

(Pel fons entra ADELA que quedarà sorpresa.)

ADELA Agustí! Quan contenta estic de tornar-te a veure! *(S'estrenyen les mans amb efusió.)*

AGUSTÍ Què tal, Adela? Deixa'm mirar-te bé; estàs canviada. Ara est tota una dona.

ADELA I tu estàs igual que quan vas marxar. *(Esguardant-lo.)* Aquests primers cabells blancs, encara et fan més interessant. Festeges, Agustí?

AGUSTÍ Per ara, no.

TIA Així es vol quedar solter?

AGUSTÍ Fins que Déu vulgui.

ADELA Déu, Agustí, i una altra persona, no és cert? Ja ho veus, la pobra Rita! Quantes vegades hem parlat de tu aquests anys! D'altra forma li hauria anat si...

RITA Calla, Adela; és inútil lamentar-se del que ja està passat.

AGUSTÍ Tanmateix has estat molt desgraciada. La veritat és que en les teves cartes, Adela, no es trasllua...

ADELA Més dissortada del que et penses, Agustí. Cometé un disbarat irreparable... I tu, què penses fer? Te'n tornes? *(Al veure que no contesta, afegeix il·lusionada.)* Et quedes? Respon!

AGUSTÍ Encara no ho sé...

TIA No m'explico com ha fet un viatge tan llarg i no sap encara si es queda o torna a marxar.

ADELA Ai, tia! Jo sí que l'entenc. així has vingut disposat a quedar-te?

AGUSTÍ Doncs amb franquesa, sí. Ho he deixat tot preparat per a quedar-me, si... és necessari.

RITA Però és possible que encara pensis així?

AGUSTÍ Per què no?

RITA Sóc vídua, tinc dos fills, sóc pobra...

AGUSTÍ Per a mi no ha canviat res...

ADELA *(després d'un silenci.)* Contesta quelcom, Rita.

RITA No; és inútil, Agustí.

AGUSTÍ Ho has meditat bé, Rita?

RITA Sí, i tu hauries de tenir prou orgull per a no acceptar-me ara.

AGUSTÍ Tinc un altre concepte de l'orgull, Rita. I potser és per orgull, per donar-li satisfacció, que et voldria per fi meva fos com fos...

TIA Si ho diu de cor, Rita, fóra la solució de la teva vida...

RITA Ja ho sé, però potser també perquè l'aprecio massa, no puc acceptar-ho...

TIA Pensa que tens dues criatures; fes-ho per ells.

RITA No; ara sempre veuria que és per llàstima. Ets massa bon xicot per a saber on acaba en tu l'amor i comença la teva bondat...

AGUSTÍ Bon xicot... Tota la vida que em sento a dir això i amb aquesta bona fama, la meva vida íntima ha estat més dissortada que la de molts que han estat tinguts per brètols... *(Excitant-se.)* Bon xicot!... Amb aquesta excusa, tothom, i tu la primera, Rita, s'ha vist amb cor de no tenir-me per res; per un resignat, supeditat a les voluntats d'altri, i com un recurs, dòcil i servicial, per a sortir del pas... Bon xicot!...

ADELA No t'ho agafis així, home!

RITA Allò fou inevitable, Agustí. Quan aparegué en Jaume, des del primer moment vaig comprendre que m'havia captivat.

AGUSTÍ I com que jo era de bona pasta, manyac, no vas dubtar de plantar-me.

RITA Ets injust. Fores tu qui noblement desferes nostre prometatge.

AGUSTÍ Era l'únic camí digne que em quedava.

ADELA No; podies lluitar i casar-t'hi.

AGUSTÍ Per què? Si no m'estimava, no hauria estat feliç amb mi.

RITA Això et retrata els teus sentiments i no saps com et vaig agrair el teu comportament. Puc jurar-te que ets la persona a qui més aprecio i...

AGUSTÍ Sí; perquè sóc un bon xicot. Què en trec d'aquest apreci i de tot el bon concepte en que em puguis tenir?

ADELA N'hauries de tenir una satisfacció moral que poca gent la pot sentir, Agustí.

(Pel fons entra VIDRERES.)

VIDRERES (*sorprès.*) Com? L'Agustí ací? Què tal?

AGUSTÍ Bé, i vostè, senyor Vidreres?

VIDRERES A jutjar pel teu aspecte, diria que et tracten bé a Alemanya.

AGUSTÍ No em puc queixar.

VIDRERES Et suposo assabentat de la desgràcia que estem passant. El pobre Jaume...

TIA Sí; ja ho sap tot i per això ha vingut. (*Al veure'l estranyat.*) L'Adela li escrigué posant-lo al corrent.

VIDRERES Ja ho veus quin panorama! Aquesta amb dues criatures i jo sense el gran col·laborador que m'era...

TIA Sí; sobretot això. A l'últim em faràs veure que ho has sentit més per la feina que per la situació en que ha quedat la teva filla.

RITA Tia!

VIDRERES No em facis enraonar més del compte. La Rita és prou jove per a espavilar-se, però jo no trobaré un altre com ell que tingui una visió tan clara dels negocis. Era molt llest i emprenedor.

TIA Massa! Fins es perdia de vista.

AGUSTÍ No discuteixin. certament en Fluvià era un contractista de nom a Barcelona, malgrat la seva joventut. És natural que també per a vostè hagi estat un cop molt fort. Quant a la Rita, moralment la pèrdua és evident que li ha estat més grossa.

ADELA Molt ben raonat, Agustí. Ets tot un diplomàtic. No m'estranya que t'hagis pogut situar a l'hospital de Frankfurt.

VIDRERES És que l'Agustí s'ho mereix. És un bon xicot.

AGUSTÍ Vostè, també?

VIDRERES (*sorprès.*) Què vols dir?

AGUSTÍ Que m'irrita aquest concepte en què se'm té classificat.

VIDRERES No ho comprenc, la veritat. Jo ho dic com un elogi.

AGUSTÍ Sí; un elogi però tenyit una mica de menyspreu, de cosa inofensiva... Per més que sigui un elogi, a vostè el tentà més en Jaume que no pas jo i no crec, Déu l'hagi perdonat, que precisament el titllés de bon xicot...

VIDRERES Agustí!...

AGUSTÍ (*passant-se la mà pel front.*) Perdoni, reconec que estic una mica excitat.

VIDRERES És propi dels homes cometre errors en la vida i en aquest cas potser més el cometé la meva filla que pas jo...

TIA En molta part pressionada per la teva actitud.

RITA Per favor; no discutiu aquestes coses...

VIDRERES Sí; segurament serà millor i altrament també fóra inútil. T'estaràs dies a Barcelona?

AGUSTÍ No; em sembla que demà me'n tornaré.

VIDRERES Sí que ha estat d'escapada, aquest viatge! Tinc una mica de feina; abans de que te'n vagis, ja em cridareu.

(*Fa mutis per la dreta.*)

- ADELA Així demà te'n tornes a Alemanya?
AGUSTÍ Ja no tinc motiu per a quedar-me. Tu mateixa ho has pogut veure.
RITA Em sabia molt de greu que haguessis vingut il·lusionat, però en part la culpa és teva.
AGUSTÍ Perdona, Rita, però ets tu la que s'ha tancat en una posició absurda.
TIA Ja ho pot dir així mateix.
RITA Si abans d'emprendre el viatge haguessis escrit, t'hauries estalviat aquesta entrevista que per a tots està esdevenint desagradable.
ADELA Per a tots, no, que joestic molt contenta de tornar-te a veure.
AGUSTÍ És una finesa que t'agraeixo, Adela. A mi també m'ha agradat tornar-te a veure i comprovar que t'has convertit en una noia molt bonica. A més, tu ets l'única que durant aquests anys sembla que et recordaves de mi.
ADELA Probablement més que aquesta tossuda.
TIA Si ja marxa demà, quedí's a dinar. Ens podrà explicar coses d'Alemanya...
AGUSTÍ No; gràcies, senyora. La darrera vegada que se m'invità tampoc vaig poder venir i avui...
RITA Rancor?
AGUSTÍ No; em temo que fóra una mica violent per a tots.
ADELA I si t'ho demano jo? Em sabia greu que marxessis sense passar més estona amb nosaltres.
AGUSTÍ Tinc de fer bastantes diligències...
ADELA Ara és mala hora. això és una excusa.
AGUSTÍ Ho sento; comprèn que és millor no allargar aquesta visita.
RITA Per mi, com vulguis. Si et vols quedar, no em sentiré gens violenta. T'ho dic sincerament.
(*Per la dreta apareix VIDRERES que no passarà del llindar de la porta.*)
VIDRERES (*a TIA.*) Aquells plànols del bloc Tarrida, que saps on són?
TIA L'altre dia els tenies damunt la taula del racó.
VIDRERES Ja ho he mirat i no els hi veig. A veure si me'ls trobes.
TIA (*anant-hi.*) Ets un desordenat. Tot se t'extravia...
VIDRERES (*a les altres.*) Feu-lo quedar a dinar, l'Agustí.
TIA Fa estona que li diem, però em sembla que no ho aconseguirem.
(*Mutis de TIA i VIDRERES.*)
ADELA Continuem en un punt mort. Encara no has dit si et quedes.
AGUSTÍ Gràcies, Adela. «Un bon xicot» es queda quan és necessari; si és instat per compliment no pot fer-ho mai.
RITA Estàs obsessionat per una frase que aquí sempre ha sortit del cor.
ADELA No ens mereixem que ens diguis això, Agustí.
AGUSTÍ Potser sí, però mai com avui m'ofega, em fa nosa i m'empeteix

aquesta... distinció en el concepte que mereixo de molta gent.

RITA Tu mateix et turmentes i acabaràs fent-te la vida impossible si et deixes apoderar per aquest complex.

AGUSTÍ (*exclatant.*) No; no tingueu por. És probable que no se'm digui més. Encara que sigui prescindint de la més elemental educació i lliurant-me a un egoisme positiu, us asseguro que faré oblidar aquest estigma de bonhomia que àdhuc anul·la la meva personalitat...

ADELA Què vols dir?

AGUSTÍ Que tiraré al dret; em desprendré d'aquesta crosta antiquada i ridícula de bon xicot que em lliga i priva d'actuar al gust de la societat actual i és probable que així assoleixi per mi mateix el que fins ara m'han negat els altres.

RITA Estàs excitat, Agustí.

AGUSTÍ No; la lliçó ha estat massa forta per a que l'oblidi. Sento fàstic de mi mateix... Ara veig tot el que amagaven les frases amables, hipòcrites, que se'm deien quan, tou de mi!, sacrificant les meves il·lusions anava cedint als altres els llocs que íntimament cobejava... «Gràcies, Agustí! Ets molt bo!» Molt bo? Molt enze, volien dir i després segurament s'hi feien uns tips de riure. Ja sé que és tard, però ara ho veig clar. En Jaume, Rita, quan sense cap violència li vaig deixar el camp lliure, estic segur que mai m'ho va agrair. Ni llàstima li vaig fer! Al contrari, menyspreu.

RITA Agustí!

AGUSTÍ Sí, i a tu en el fons també, Rita. Però us dic que això s'ha acabat. Encara sóc jove per a recuperar els anys perduts cedint resignat com un anell els llocs que els altres descaradament em prenen... També en sabré de situar-me allà on em plagui a cops de colze, de trepitjar a qui sigui per a satisfer els meus desitjós i, no es penseu, aquesta societat que em tenia llàstima em tindrà respecte i encara en el fons ,envejarà...

ADELA No, Agustí. t'enganyes. tu no canviaràs perquè no pots canviar. Això no ho faràs mai; tens una sensibilitat i una consciència més refinades que les de la major part de la gent que t'envolta. Encara hi ha persones que et comprenem i que t'admirem sincerament. Tu no ens pots defraudar...

AGUSTÍ (*gairebé plorant.*) Tens raó, Adela. No ho podria fer mai. Sóc un vençut...

RITA No; això mai. Ets un home que està per damunt de molts altres i que estic segura que un dia trobaràs la justa compensació a la teva bondat.

AGUSTÍ Tu ho has dit, Rita: un dia. Si tan tard és...

ADELA Has de resignar-te'hi i sentirte'n satisfet, Agustí. Amb el teu viure humil i servicial, que a cada acte de la vida t'arrençarà llenques doloroses de sacrifici, alleugeriràs cada vegada més el

teu esperit d'aquests egoismes i vanitats que a tots ens llasten i cada dia et sentiràs més pur i més enlairat per damunt de la pobra humanitat...

AGUSTÍ T'agraeixo la teva bona voluntat, Adela, però ja veus que en realitat sóc molt dissortat.

ADELA No siguis tan desconfiat, Agustí. T'ho dic tal i com ho penso. És més; no oblidis que encara quedem persones que t'admirem, que et comprenem i que per ésser justament com ets... t'estimem...

AGUSTÍ *(il·luminant-se i dubtant del que intueix.)* Ho dius de cor, això, Adela?

ADELA *(amb valentia.)* Si la meva germana no t'ha sabut apreciar en el que vals, jo, pobra de mi!, sempre t'he estimat per aquesta bonhomia que et caracteritza, però tu, Agustí... *(Plora.)*

AGUSTÍ *(anhelant.)* Jo, què, Adela?

ADELA Res... Tu no has vist en mi més que la germana petita de la Rita...

AGUSTÍ Adela!... És cert el que intueixo? *(ADELA acota el cap i corre a llançar-se a un seient apartat, plorant i amagant el rostre. AGUSTÍ, emocionat, s'hi apropa i li passa la mà pel cabell.)*

Pobre, Adela! Alça't Mira'm als ulls i deixa'm llegir-hi això que no goses dir-me. *(S'esguarden i instintivament s'abracen.)*

RITA *(emocionada.)* ¿És possible que hagis perdut el temps amb mi quan tan a la vora tenies la felicitat?

AGUSTÍ No ho sé, Rita. Estava tan obcecat amb tu que no m'imaginava que existís una altra persona que també em pogués fer feliç.

RITA I tu, si te l'estimaves, per què no ho deies?

ADELA Perquè el veia tan enamorat de tu que ho considerava una il·lusió impossible. És tan meravellós tot això que tinc por que sigui un somni...

AGUSTÍ Jo tampoc m'explico el que m'està passant en aquests moments. Entenc que deu semblar que no és possible un canvi de sentiments com el que estic vivint, però us juro que és cert. És més fort que jo, és una força desconeguda i profunda que de cop i voltat s'ha esparpellat els ulls a la veritat. Rita: no em sento avergonyit de la meva estranya reacció i fins endevino que tu, que tens molts bons sentiments, no et sents defraudada i humiliada sinó tot el contrari, com alliberada d'una angoixa i responsabilitat desagradables i fins contenta de veure'm feliç. *(Pausa.)* Quant a tu, Adela, et confesso que abans no t'estimava o millor dir, és probable que t'estimés sense saber-ho ja que em plaïa la teva presència i t'apreciava malgrat d'altra manera que ho faig ara. I estimant-me com m'estimes, espero que la teva comprensió de la meva manera d'obrar i sentir, aquesta entranyable comunió amb la forma de comportar-me en la vida, et farà feliç al meu costat i sabràs perdonar-me la meva ceguera de no haver sabut descobrir-hi a temps aquesta afinitat que ignorava ens unia.

RITA Veus, Agustí? Aquell dia que tu creies llunyà de veure't recompensada la teva bonhomia, ja ha arribat. Em sento contentíssima de veure't feliç i més també perquè sé que faràs feliç a la meva germana. (*Adonant-se que ADELA mig plora.*) Per què plores, Adela?

ADELA No ho sé; deixa'm! És tan nou per mi saber-me estimada per qui em creia que només t'estimava a tu...

AGUSTÍ (*apropant-s'hi.*) És que en dubtes que t'estimo, Adela? Com t'ho podré explicar? És cert que a la Rita l'estimava amb tot el cor i quan... em deixà jo estava convençut que seguia estimant-la igual i ara comprenc que ja no era així. Era un mite al que per un orgull d'home em semblava que no podia renunciar, malgrat fos un impossible. Era un sentiment que més que del cor em venia del desmereixament que em figurava em suposaria el claudicar. No; durant aquests anys si he perseverat en la meva actitud, no era per veritable amor sinó per un entossudiment d'una falsa obligació.

ADELA I en mi hi havies reparat, confessa-ho.

AGUSTÍ Tu, Adela, quan vaig marxar a Alemanya eres encara una criatura i jo només tenia ulls per a la teva germana. Durant aquests anys, però, les teves cartes em produïen una satisfacció estranya. No, no era solament per les noves que em trameties d'ella. L'afecte que hi posaves, aquesta estima que sense donar-te'n compte abocaves, em féu créixer la simpatia que sempre t'havia tingut. I avui...

ADELA I avui, què?

AGUSTÍ Avui al veure't he tingut una gran sorpresa. Aquella promesa de dona que havia deixat, ha esdevingut una noia sorprenent de bella i gentil.

RITA Jo he vist la seva sorpresa quan has arribat, Adela.
(*Retorna la TIA per la dreta.*)

TIA Si no fóssim les dones, els homes són uns inútils. (*Adonant-se de l'actitud estranya de tots.*) Què passa que féu aquestes cares?

AGUSTÍ Que em quedo a dinar.

TIA Molt bé; m'alegra molt. Però no crec que això sigui motiu d'aquest posat que féu...

ADELA (*penjant-se del braç d'AGUSTÍ .*) Però es queda per mi tia.

TIA Per tu? No ho entenc, la veritat...

RITA L'Adela estava enamorada de l'Agustí...

TIA (*perplexa.*) Tu? És possible?

ADELA Sí, tia. Fa anys que l'estimava...

AGUSTÍ I jo, sóc tan «bon xicot», que també em sento enamorat d'ella...

Teló
Fi de l'obra

ÍNDEX ACUMULATIU D'AUTORS I ARTICLES DE REEMBRES, 1993-1996 (NÚMEROS 1 AL 12)

- Alemany i Moyà, Joan:** *Notes per a la petita història musical vilanovina.* (8)19/24
- Alemany i Moyà, Joan:** *Centenari Eduard Toldrà. El Giravolt de maig, òpera còmica en un acte, llibret de Josep Carner i música d'Eduard Toldrà.* (10)27/32
- Bertran i Carbonell, Jaume:** *En memòria.* (7)7/10
- Callejón Cabrera, Joan:** *El Penedès marítim i el pintor Pau Roig i Estradé.* (6)19/20
- Callejón Cabrera, Joan:** *Armand Cardona Torrandell: un combat de tants anys enrera.* (7)11/16
- Callejón Cabrera, Joan:** *Presentació de l'opuscle "Els artífexs del retaule de Santa Maria de la Geltrú".* (8)25/30
- Claramunt Lacueva, Fidel:** *Et recordarem...* (6)24
- Domínguez, Fernando:** *Adiós al amigo Pau.* (6)21/22
- Falcó Casas, Ramon:** *Ventura Orriols i el Grup Instrumental de Santa Maria de la Geltrú.* (9)11/12
- Ferrer Serra, Josep:** *Vilanova a peu de segell.* (1)9/16
- Ferrer Serra, Josep:** *Ricart, gravador de segells.* (2)15/18
- Ferrer Serra, Josep:** *Nota sobre una revista filatèlica del segle XIX editada a Vilanova.* (4)21/22
- Ferrer Serra, Josep:** *L'escut de Vilanova i la Geltrú en el Correu francès.* (5)19/20
- Ferrer Serra, Josep:** *Els mata-segells especials de Vilanova i la Geltrú. Aproximació a un catàleg.* (7)27/34
- Ferrer Serra, Josep:** *Addenda als Mata-segells especials de Vilanova i la Geltrú.* (8)36
- Ferrer, Josep; Orriols, M. Ll.; Sanz, Ferran; Sorní, Xavier:** *El Senyoriu d'Enveja i la castlania de Cubelles a les darreries de la Baixa Edat Mitjana.* (1)3/8
- Francés Deulofeu, Enric:** *L'home i els seus amics.* (6)17/18
- Juncosa i Ferret, Ramon:** *Factors d'identitat: llengua, cultura i dret.* (8)31/34.
- Mata Ventura, Víctor:** *Incendis forestals: ciutadans imprudents o bandes incendiàries.* (7)35/36
- Mateu Ibars, María Dolores:** *Francina Solsona Climent (1925-1985).* (9)5/10
- Mormeneo de Najas, Lluís:** *Els càntirs de Vilafranca de la Biblioteca-Museu V. Balaguer.* (3)3/8
- Moya, Bienve:** *Sobre l'ús actualitzat de la cultura tradicional i popular.* (10)33/35
- Orenes, Francesc:** *La contribució de Vilanova en la difusió de l'exlibris a principis de segle.* (11)23/26
- Orriols Ferret, Ventura:** *Coses que van passar.* (3)23/24
- Orriols Ferret, Ventura:** *Gràcies, Pau.* (6)23
- Orriols, Bonaventura:** *Han passat 10 anys...* (7)25/26
- Orriols i Sendra, Esteve:** *Salutació i homenatge.* (6)3/4
- Orriols i Sendra, Xavier:** *Pau Roig, inventariador de patrimoni.* (6)11/16

Orriols Vidal, M. Ll.: *Parellada.* (1)17/18

Orriols Vidal, M. Ll.: Veg. Ferrer, Josep: *El Senyoriu d'Enveja...*

Orriols Vidal, M. Ll.: *Des de la Geltrú, Ricart cada Nadal.* (2)19/22

Orriols Vidal, M. Ll.: *El carrer del Tall.* (3)9/10

Orriols i Vidal, M. Lluïsa: *La Plaça Llarga.* (8)9/10

Orriols Vidal, M. Ll.: *El primer rellotge mecànic del campanar de Santa Maria de la Geltrú (1752).* (9)19/24

Orriols Vidal, M. Lluïsa i Sorní Esteva, Xavier: *Cessió en comanda del castell de Cubelles el 1511.* (11)3/22

Puig Rovira, Francesc X.: *Pau Roig Estradé i la sensibilitat del paisatge.* (6)5/10

Puig Rovira, Francesc X.: *L'empremta d'Armand Cardona Torrandell.* (7)17/24

Reembres: *Els pergamins desapareguts de l'Arxiu de la Parròquia de Santa Maria de la Geltrú.* (3)25/32

Reembres: *Endevini el personatge.* (1)26

Reembres: *Endevini el personatge.* (3)14

Reembres: *En Ventura Orriols Ferrer ens ha deixat.* (9)3/4

Reembres: *Les notes de circ d'Enric C. Ricart: Presentació.* (2)31

Reembres: *Parlant d'en Pau amb Teresa Basora.* (6)25/32

Reembres: *Per quelcom més que per omplir.* (3)22

Reembres: *Per quelcom més que per omplir.* (4)20

Reembres: *Per quelcom més que per omplir.* (8)35

Reembres: *Una biografia per completar de Pau Roig Estradé.* (6)33/36

Reembres: *Vilanova i la Geltrú l'any 1802, a través d'un interrogatori.* (5)21/32

Ricart, Enric-C.: *El circ, notes.* (2)32/35

Roig Santacana, Joan Enric: *Presentació de Joan Perucho com a Escriptor del Mes d'abril de 1992.* (9)13/16

Sanz Lou, Ferran: *Qui ens ha pres la cultura?* (1)25

Sanz Lou, Ferran: Veg. Ferrer, Josep: *El Senyoriu d'Enveja...*

Sanz Lou, Ferran: *Ricart, de gran entès en pintura a extraordinari artista del gravat.* (2)3/14

Sanz Lou, Ferran: *Tard i tort.* (3)15/21

Sanz Lou, Ferran: *A propòsit d'una consulta sobre la restauració de l'àngel del campanar.* (4)23/26

Sanz Lou, Ferran i Sorní Esteva, Xavier: *La Llacuna de la Geltrú.* (1)19/20

Sanz Lou, Ferran i Sorní Esteva, Xavier: *Una opinió compartida sobre el patrimoni històric municipal vilanoví.* (4)9/19

Sanz Lou, Ferran i Sorní Esteva, Xavier: *La termenació La Geltrú-Ribes del 1728. Primera part.* (8)11/18

Sanz Lou, Ferran i Sorní Esteva, Xavier: *La termenació de La Geltrú-Ribes del 1728. Segona part.* (9)25/32

Sanz Lou, Ferran i Sorní Esteva, Xavier: *Una font documental de "Descripció è historia..." de Garí Siu-mell.* (10)21/26

Sorní Esteva, Xavier: *La Geltrú: dels Manresa als Sanahuja i la duplicitat de batlles.* (1)21/24

Sorní Esteva, Xavier: Veg. Ferrer, Josep: *El Senyoriu d'Enveja...*

Sorní Esteva, Xavier: Veg. Sanz Lou, Ferran: *La Llacuna de la Geltrú.*

Sorní Esteva, Xavier: *Joan Orriols Carbonell, un continu homenatge a Ricart.* (2)23/30

Sorní Esteva, Xavier: *El castell d'Enveja el 1513.* (3)11/13

Sorní Esteva, Xavier: Veg. Sanz Lou, Ferran: *Una opinió compartida...*

Sorní Esteva, Xavier: Veg. Sanz Lou, Ferran: *La termenació La Geltrú-Ribes... Primera Part.*

Sorní Esteva, Xavier: Veg. Sanz Lou, Ferran: *La termenació de La Geltrú-Ribes... Segona part.*

Sorní Esteva, Xavier: Veg. Sanz Lou, Ferran: *Una font documental...*

Sorní Esteva, Xavier: Veg. Orriols Vidal, M. Lluïsa: *Cessió en comanda...*

Vallès Formosa, Alba: *L'herald de Pere IV.* (1)27/31

Vallès i Formosa, Alba: *L'espoliació de la Biblioteca Colombina.* (4)27/31

Vallès i Formosa, Alba: *Testimoni epistolar.* (9)33/35

Vallès Formosa, Alba: *Correspondència entre Federico Degatau i Víctor Balaguer.* (11)27/31

Vallribera i Puig, Pere: *Josep tàpies i vila. L'aportació d'un metge de Vilanova i la Geltrú a la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona.* (4)3/8

Vallribera i Puig, Pere: *Lluís Gausa i Barceló. La seva aportació a la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona.* (5)7/18

Vallribera i Puig, Pere: *Joan González. L'aportació d'un cirurgià de Vilanova i la Geltrú a la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona.* (7)3/6

Vallribera i Puig, Pere: *Vilanova i la Geltrú i la Reial Acadèmia de Medicina de Barcelona.* (8)3/8

Vallribera i Puig, Pere: *Un estudi sobre l'aigua de Vilanova i la Geltrú el segle XIX.* (10)15/20

Vicente i Ibáñez, Joaquim: *Notícies sobre el retaule barroc de la confraria del Santíssim nom de Jesús de Vilanova i la Geltrú.* (5)3/6

Vicente Ibáñez, Joaquim: *La dauradura del retaule barroc de Sant Antoni. Una aportació documental pendent.* (10)5/14

***

Relació d'artistes que han col·laborat expressament il·lustrant la coberta de Reembres.

Joan Calvet Ràfols. Núm. 1, abril 1993.

Bonaventura Orriols i Sendra. Núm. 3, desembre 1993.

Rody (Joan Josep Rodríguez). Núm. 4, abril 1994.

Pere Brull Carreras. Núm. 5, agost 1994.

M. Pilar Martínez Herrero. Núm. 7, abril 1995.

Salvador Pascual Estanella. Núm. 8, agost 1995.

Fidel Claramunt Lacueva. Núm. 9, desembre 1995.

Josep M. Cabayol Serramia. Núm. 10, abril 1996.

Reembres té per objectiu fonamental obrir la possibilitat de publicació a tothom que tingui quelcom que dir en el camp la cultura o quelcom que aportar a la història local sense demanar una gran difusió.

Reembres, tot i el seu caràcter bàsicament local, resta oberta a col·laboracions d'interès d'àmbit més general.

Reembres no rebutja de ningú cap article de cap color escrit amb honestedat per motivacions culturals o inquietuds històriques que signifiqui una aportació positiva.

Reembres no és a la venda, no té afany de lucre i no té canals de distribució. Els seus exemplars són una despesa voluntària i il·lusionada dels seus editors.

Reembres adreça gratuïtament els seus exemplars a on més poden ser llegits, les biblioteques i hemeroteques locals i nacionals, i deixa en mans dels seus propis autors i col·laboradors el destí de la resta dels seus exemplars.

Reembres és una publicació periòdica, però sense periodicitat estricta; apareixerà quan i sempre que pugui oferir material d'interès.

Reembres acollirà amb preferència articles breus, com més breus millor, aquells articles que poden aportar una dada important però que cap autor gosa a escriure per por de no passar de mitja plana.

Reembres no té escrúpol en deixar-se fotocopiar total o parcialment.

Sumari

Pàg. 3 *El bon xicot*
Per **Oriol Puig Almirall**

Pàg. 34 *Índex acumulatiu d'autors i articles de Reembres,
1993-1996 (números 1 al 12)*

—*Reembres, núm. 12. Any 1996.*—